

Vliegen in Slovenië

Voor beginners en gevorderden, *absoluut* **de moeite waard!**

In mei 2016 was ik voor het eerst in Slovenië. Ik had van vliegmaatjes al wel eens gehoord dat het er leuk vliegen is, maar het kwam er maar niet van om er ook zelf eens naartoe te gaan. Totdat ik met Maurik Paragliding mee kon als hulpinstructeur voor een week bergcursus in Lijak. Die kans liet ik me niet ontglippen! Slovenië, nog niet 'verpest' door toerisme, is een mooi land met prachtige natuur, vriendelijke bevolking, en volop mogelijkheden voor het maken van mooie vluchten.

Tekst: Mario Spee

Foto's: Mario Spee, Erwin Voogt, Bas Vriesema

Lijak ligt in het zuidwesten van Slovenië, op zo'n 16 kilometer van de Adriatische kust. Het is een klein dorpje met weinig voorzieningen. Bij Sempeter pri Gorici verlaat je de snelweg H4. Er ligt een winkelcentrum waar je al je inkopen kunt doen. Wel even de openingstijden in de gaten houden. Je vindt er ook enkele restaurants en de pizzeria serveert smakelijke pizza's tegen heel schappelijke prijzen. Net buiten de bebouwde kom, ongeveer halverwege de route naar het landingsterrein bevindt zich een klein restaurantje dat een bezoek zeker waard is! Lekker eten, uiterst vriendelijke bediening, en je loopt er niet op leeg.

Blik op Venetië

De vlieglocatie ligt op krap tien minuutjes rijden van de snelweg. Als eerste tref je het landingsterrein pal aan de weg. De windzak

staat op een hoge paal, je kan het niet missen. Er staat een soort snackbar waar je wat te eten en te drinken kan kopen, en waar je start- en landingsgeld kunt regelen. Voor een paar euro per dag ben je klaar. Ook de taxibusjes naar de start vind je daar. De start zelf ligt tegen de helling van het aangrenzende plateau, op ongeveer 590 meter hoogte. Hoogteverschil met het landingsterrein is zo'n 530 meter. Een klein eindje voorbij het landingsterrein aan dezelfde doorgaande weg (444) vind je camping Kamp Park Lijak, waar je met tent of caravan terecht kunt.

Vanaf de start heb je een mooi uitzicht tot aan de Adriatische Zee, en bij helder weer kan je 's avonds de lichtjes van Venetië zien! De start is niet heel groot, maar ruim en overzichtelijk genoeg om ook geschikt te zijn voor beginnende piloten. Het directe zicht op het grote en overzichtelijke

landingsterrein maakt het voor die groep eenvoudig om de eerste hoogtevluchten te maken.

De gevorderde piloot komt er ook aan zijn (of haar, natuurlijk) trekken. Je kan vanaf de start naar links wegvliegen en een lekker eind soaren of thermisch vliegen. Overlandvluchten zijn hiervandaan goed mogelijk, mits de condities meewerken. Zodra de zon de vlakte begint op te warmen, komt er een mooi startwindje op gang. Hierdoor is het zelfs bij een (zwakke) noordenwind nog prima startbaar. Wat later op de dag kan het er echter aardig turbulent worden. Daar moet je op de start wel rekening mee houden.

Alternatief pakt goed uit

Omdat in de loop van de week de condities bij Lijak verslechteren, verkassen we op vrijdag naar Tolmin op ongeveer een uurtje

Start Lijak, met zicht op landing links naast de huisjes in het midden

XC-track van deze vlucht

Infobord bij Landing Tolmin

Landing Tolmin, blikrichting noord

rijden vanaf Lijak. De condities zijn hier een stuk gunstiger en het zag er naar uit dat we vrijwel de hele dag konden vliegen. We hebben de juiste keuze gemaakt. De zon schijnt, er staat een zuidoosten wind (gunstig voor de start) en bewolking is er ook nog nauwelijks. Het landingsterrein bij Tolmin is gemakkelijk te vinden en op het parkeerterrein staat een groot infobord met alle voor het vliegen benodigde informatie. Je kan er een taxibusje nemen naar de start, verdere voorzieningen zijn er niet. Tussen parkeerplaats en landingsterrein ligt een heliplatform, wel iets om even rekening mee te houden. Piloten wordt dringend geadviseerd uit te luisteren op 147.800 MHz, waarop de reddingsdienst waarschuwt wanneer een heli wordt ingezet. Piloten dienen dan het gebied rond het platform vrij te maken. Er is echter genoeg ruimte om elkaar niet in de weg te hoeven vliegen. Zo vaak zullen er geen traumaheli's landen, maar toen wij er waren natuurlijk net wel.

De start bij Tolmin ligt op de Kobala, op ongeveer 1090 meter hoogte. Hoogteverschil met de landing is ongeveer 940 meter. Het is een grote startplaats boven op de kam en je kan er in hoofdzaak in twee richtingen starten. In ons geval richting zuidoost, waar bij vlagen een mooi startwindje vandaan kwam. Op mooie dagen is het er behoorlijk druk, met zowel vrijvliegers als vliegscholen. Het is zaak elkaar een beetje in de gaten te houden. Na het wegstarten van een aantal cursisten is het tijd om zelf ook nog een vluchtje te maken. Het is al aardig druk geworden, zowel op de start als daarboven. Na de start is het even zoeken naar een belletje waarmee ik naar de wolkenbasis kan. Zo kan ik wegsteken richting Kobarid ten noorden van Tolmin.

Mooi overlandje

Het plan is om zo ver mogelijk door te vliegen, van Tolmin naar Gemona in Italië is ongeveer vijftig kilometer vliegen en wordt wel vaker gedaan. Aangezien ik het gebied nog niet goed ken, leg ik mijn eerste doel ongeveer halverwege, bij de Stol. Dit is een markante 'pukkel' op de bergkam, een kleine vijftien kilometer voorbij Kobarid en goed zichtbaar vanaf de Kobala. Dit zou het punt worden waar ik zou besluiten om door te vliegen, of om te keren. Na wat heen en weer steken boven de start vind ik het belletje dat me hoog genoeg brengt om onder de inmiddels ontstane wolkjes mee richting Kobarid te kunnen vliegen. Het eerste stukje gaat lekker en hoog blijven kost nauwelijks moeite. Tijd om eens goed om mij heen te kijken en van het uitzicht te genieten. Het valt me op dat er veel meer loofbomen op de hellingen groeien, in tegenstelling tot het naalddhout dat we gewend zijn van bijvoorbeeld Oostenrijk. Met al die verschillende boomsoorten in hun frisgroene voorjaarsjasje een prachtig gezicht. Naar het oosten toe loopt een bergrug min of meer parallel met het dal waarboven ik vlieg. Het ziet er voor het grootste gedeelte ruig en rotsachtig uit. Van roodbruin naar loodgrijs, naarmate ik verder naar het noorden vlieg.

Even voor Kobarid wordt het wat lastiger. De wind is wat aangetrokken en de thermiek verwaait eerder waardoor hoogte houden wat meer moeite kost. Vlak voor Kobarid zit er een kerf in de bergrug. Er is mij geadviseerd om daar eerst wat hoogte te pakken, omdat ik anders Kobarid niet voorbij zou komen. Er zit hier echter weinig lift, dus ik besluit met de hoogte die ik nog heb, over te steken naar het topje dat midden in de kerf ligt. Dat lukt, maar met nog zo'n negentig meter over zou ik de volgende rug niet halen. Schrapen dus en zo zuinig mogelijk draaien totdat ik uiteindelijk boven dat topje uitkom. Nu doorsteken naar het vervolg van de bergrug, en weer omhoog zien te komen. Ook dat lukt, maar erg veel hoger dan de kam kom ik niet. De westflank ligt wel mooi in de zon, dus ik besluit onder de kam met de helling

mee te vliegen en te proberen verderop weer erboven uit te komen. Dit lijkt aanvankelijk te gaan lukken, totdat ik het eerste zijdal aan de westkant passeer. Het wordt daar steeds turbulenter. Er hangt links van mij een wolk die hardnekkig op zijn plek blijft en voor flink wat afscherming zorgt. Stol is in zicht, ik hoef nog maar een klein stukje... Wat ik ook probeer, het lukt niet meer om boven de kam uit te komen. Doorvliegen was daardoor opeens geen optie meer, ik zou veel te laag uitkomen bij de Stol. Doordat het sterk versmalde dal volledig dichtgegroeid is met bomen was een buitenlanding daar ook uitgesloten.

Vermakelijk en tenenkrommend

Nu mijn oorspronkelijke plan niet doorgaat, is het tijd om om te keren. Misschien kan ik bij Kobarid nog eens proberen omhoog te komen. Maar het zit erop voor vandaag. Met het beetje hoogte dat ik nog heb kan ik mooi naar de landing van Kobarid vliegen. Er is genoeg activiteit, dus ik kan aan de hand van andere piloten mooi inschatten hoe ik daar moet landen. Het eigenlijke (gemaaide) landingsterrein ligt naast het tankstation aan de doorgaande weg, met aan de noordkant nog een stukje ongemaaid waar je ook prima kunt landen. Zoals op vele vliegstekken komen ook hier diverse piloten op geheel eigen wijze binnenvliegen en landen. Vanaf het terras aan de overkant van de weg, met een koel drankje erbij, soms erg vermakelijk om te zien, soms regelrecht tenenkrommend!

Nadien heb ik de vlucht en met name de omstandigheden, nog eens nader bekeken met google maps en de meteo erbij. Het blijkt dat bij opwarming in de loop van de dag, er een stroming ontstaat vanaf de vlakte in het zuidwesten, naar de bergen toe. Dit kan zorgen voor een stevige aanstroming via de zijdalen naar het dal bij Kobarid en daarmee voor de turbulentie waar ik mee te maken kreeg. Wil je door kunnen vliegen, dan is hoogte boven de kam dus een vereiste. In het dal zelf blijkt naar verluidt een min of meer vast patroon te bestaan: 's morgens stroomt de dalwind doorgaans van Tolmin naar Kobarid, en na de middag keert deze om.

Al met al een mooie eerste vlucht in een voor mij nieuw vlieggebied, waar ik zeker nog vaker zal gaan vliegen!

Landingsterrein bij Lijak

Ten noorden van Tolmin, richting Kobarid